

N:o 13.

Ank. till Riksd. Kansli den 4 Maj 1875, kl. 2 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring af 2 § 4 mom. Tryckfrihets-förordningen.

Under åberopande deraf, att med nuvarande valsätt de kommunala myndigheterna vanligen utsåges till öfvervägande del af och oftast äfven inom en fåtaligare krets bland valmännen, att i stad, der stadsfullmäktige funnes, desses befogenhet vore mycket stor enär de kunde snart sagdt efter godtfinnande beskatta kommun-medlemmarne, inleda kommunen i vidtutseende företag samt skuldsätta densamme för en mansålder och mera, hvarjemte de sjelfva valde drätsel-nämnd, fattigvårdsstyrelse o. s. v., utsåge revisorer att granska dessa nämnders förvaltning, låte revisorerens berättelser hos sig föredragas och beslutade om ansvarsfrihet, att utanför stode de skattskyldigas flertal, som hade rättmätiga anspråk på att skattebidragen klokt och sparsamt, med sträng redlighet och utan mannamån, förvaltades äfvensom att derom erhålla kännedom, att offentligheten vore för de mindre röstägande af större vigt, än den valrätt, genom hvilken de blott undantagsvis kunde göra sin vilja hörd och som blefve för dem ännu onyttigare i mån som fullmäktige kunde och ville undandraga sig och sina nämnder offentlighetens granskning, att äfven på landsbygden skärande missförhållanden, beslågade med de ofvan antydde, emellanåt ådroge sig obehaglig uppmärksamhet, samt att flere exempel funnes derpå, att kommunala myndigheter vägrat att hålla sina handlingar för allmänheten tillgäng-

Bih. till Riksd. Prot. 1875. 3 Saml. 7 Häft.

liga, har Herr *Gumælius* i en den 22 nästlidne April inom Andra Kammaren väckt och sedermera derifrån till Utskottet remitterad motion (N:o 175) föreslagit, att i Tryckfrihets-förordningens § 2 mom. 4 måtte intagas ett stadgande derom, att *kommunala myndigheters och inrättningsprotokoll och öfriga handlingar vore underkastade den i Tryckfrihetslagen afsedda offentlighet.*

I anledning häraf vill Utskottet till en början erinra, att i Kongl. Förordningarne den 21 Mars 1862 om kommunalstyrelse på landet och i stad samt om kyrkostämman, kyrkoråd och skolråd finnes uttryckligen föreskrifvet, att en hvar, som det åstundar, äger att af kommunalstämmas, kommunalnämnds, stadsfullmäktiges och kyrkostämmas protokoll taga afskrift samt att få afskriftens riktighet bestyrkt; hvarjemte särskildt, beträffande kommunalstämmas, kommunalnämnds och kyrkostämmas beslut, är stadgadt, att detta bestyrkande skall ske af ordföranden utan lösen. Likaledes böra, enligt Kongl. Förordningen samma dag om landsting, samtliga landstingets protokoll jemte ett sammandrag af dem på landstingskassans bekostnad tryckas och till länets kommuner utdelas samt der från predikstolen kungöras. Sålunda har i sjelfva kommunalförfattningarne den af motionären påyrkade offentlighet redan blifvit till viss del medgifven; och vid detta förhållande har det synts Utskottet vara följdriktigast, att, om en utsträckning af den rätt, som härutinnan förefinnes, skulle anses vara af nöden, det stadgande, som härom borde utfärdas, jemväl erhöles i kommunalförfattningarne sin plats: men att i desse författningar föreslå ändring, dertill är Konstitutions-Utskottet icke behörigt.

Vidkommande härefter frågan huruvida införandet i Tryckfrihets-förordningen af något stadgande i den af motionären angifna syftning finnes behöfligt eller icke, har motionären sjelf i sin motion förklaradt, att, enligt hvad det ville förefalla honom, den påyrkade offentligheten borde framgå af Tryckfrihetslagens nuvarande lydelse, då det, sedan åtskilliga undantag i det åberopade momentet uppräknats, slutligen deri säges: "I öfrigt och som det blefve för vidlyftigt att alla förekommande ämnen, mål och ärenden med noggrannhet utsätta, skall det stå hvar och en fritt att i tryck allmänt kunnigt göra allt hvad som i denna lag icke finnes uttryckligen förbjudet." Med afseende härå och då motionären icke uppgifvit något mål, deri vederbörlig embetsmyndighet uttalat en motsatt uppfattning, samt hvar och en enskild person har befogenhet att i föreskrifven ordning söka ändring och rättelse i vederbörande kommunalmyndigheters beslut äfvensom att vid de allmänna domstolarne tala å de rättsförnärmelser, som genom de kommunala tjänstemännen honom tillskyndas, torde det icke vara skäl att vidtaga den af motionären föreslagna grundlagsändring innan meddelade domslut visat, att en dylik ändring verkligen är af behovet påkallad.

På dessa grunder och ehuru Utskottet är med motionären ense om nyttan och nödvändigheten deraf, att jemväl de kommunala myndigheterne äro för sina göranden och låtanden underkastade offentlighetens kontroll, anser Utskottet sig böra vördsamt hemställa,

att förevarande motion *icke* må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 Maj 1875.

Å Utskottets vägnar:

Th. Munck af Rosenschöld.

R e s e r v a t i o n

är anmäld af Herrar *Per Nilsson* i Espö, *Samuel Johnson* och *Ola Jönsson*.

Herrar *Munck af Rosenschöld* och *Hæggström* hafva begärt få antecknadt, att de i ofvanstående ärendes slutliga behandling inom Utskottet icke deltagit.
